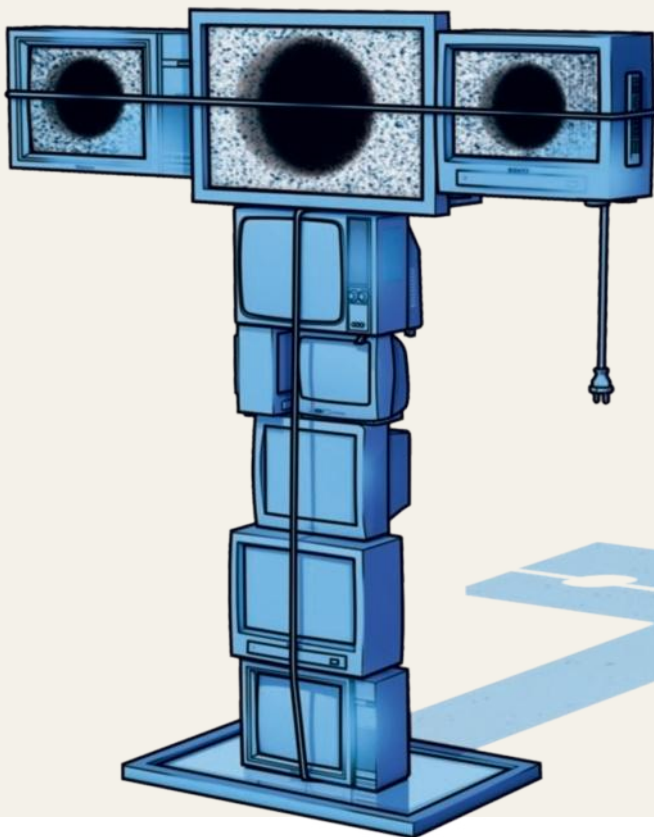

Schandpaal-tv

Hoe televisiemakers
de rechtspraak frustreren

Media C6-7

ICT-ondernemer Aron Terpstra (48) en taxichauffeur Michelle Hart (49) waren nog maar net samen toen iemand alles uit de kast haalde om hun leven maandenlang te vergallen. In 2018 werden niet alleen de banden van hun eigen auto's lekgeprikt, maar ook die van Harts moeder. Het paar ontving dreigbrieven en werd aangesproken op rare post uit hun naam. De parseerf waarmee Harts taxi was beklad, bleek een aanwijzing. Die tint leek verdacht veel op die in het huis van Terpstra's ex-vriendin.

Het recht kreeg zijn beloop. De vrouw werd psychisch onderzocht. Borderline, luidde de diagnose, verminderd toerekeningsvatbaar. Ze werd aangeklaagd voor de vernielingen, maar de dreig- en smaadbrieven kon justitie niet aan haar linken. Het vonnis op 24 januari 2019: zestig uur taakstraf, 5.499 euro schadevergoeding en zes weken cel voorwaardelijk, met een proeftijd van twee jaar. De voorwaarden: contact- en locatieverbod, meldplicht bij reclasering en psychiatrische behandeling. Een behoorlijke straf, waartegen ze in beroep ging. Voorlopig zou alleen het contactverbod gelden.

Maanden later, op 14 maart 2019, werd Michelle Hart via Facebook Messenger benaderd door een man die zich voorstelde als Jerry Doeve van Vincent TV Producties. „Als je al een idee hebt wie het heeft gedaan, zou je me dan willen mailen?“, schreef hij. De redacteur was aangeslagen op Harts Facebook-bericht van 20 juli 2018, waarin ze melding maakt van de eerste vernieling en daarvan beveiligingsbeelden deelt. Vanwege een vermomming wist ze toen nog niet wie er op beeld stond. Ja, nu wel: de dader was immers al veroordeeld. De redacteur, die het programma *Betrapt!* maakt voor Talpa-zender SBS6, kon dus beter op zoek naar slachtoffers die 'ondanks keihard bewijs niet door de politie geholpen worden' - zoals het format op de eigen site wordt beschreven.

Toch liet Michelle Hart de redacteur op de koffie komen. Dat gesprek, zo blijkt uit een geluidsopname in bezit van NRC, verliep als volgt. „Gister was ik aan het rondzoeken op termen als beeld, dader, camera, dief, en zo kwam ik bij jullie terecht“, zegt hij. Hart: „Onder Jerry... Een andere naam!“ De redacteur: „Jazeker, wij hebben een Facebook-account waarmee we ook met boeven in contact gaan. Dus als je op het account kijkt, dan zul je vage gesprekken zien die nergens over gaan. Dat is dus een vals account.“ Hart: „Ja, dat deed zij [de ex] ook.“ De redacteur: „Ja, maar voor ons is het noodzaak, anders lopen wij te snel in de gaten.“

Aan de schandpaal

Jerry Doeve is dus een alias, waarover later meer. Ondanks de schimmige introductie, raakte Hart overtuigd van het nut van zo'n uitzending waarin verdachten worden overvallen door een cameraploeg. Weliswaar was haar belager reeds veroordeeld voor vernieling (twee auto's van haar, één van haar partner en één van haar moeder), maar ze verdacht de vrouw er ook van dat zij na het vonnis nog anoniem belde, ondanks contactverbod. En waar haalde ze de brutaliteit vandaan om in beroep te gaan? Dit moest maar eens stoppen. Bovendien zou de ex in *Betrapt!* geconfronteerd kunnen worden met dreigbrieven waar justitie haar niet voor wil vervolgen. Aron Terpstra: „Aangezien ze altijd maar overal mee wegstapt, besloten wij om de uitzending toch te laten maken, wetende dat ze het verschrikkelijk zou vinden om aan de schandpaal genageld te worden.“

Michelle Hart blijft wel bezorgd over het hoger beroep. Zal deze journalistieke aanklacht haar belang niet schaden? Daarover wil ze uitsluiten. Dat komt er niet zwart op wit, maar ze zou wel gerustgesteld zijn door Vincent TV. En dan gaat het snel: de programmamakers onderzoeken de dagelijkse routine van de ex en laten presentator Thijs Zeeman met cameraploeg posten voor haar werk. Zeeman, ook bekend van het SBS6-programma *Gestalkt*, stapte in december na vijf jaar Talpa over naar RTL.

Op 23 juni 2019 krijgen 472.000 *Betrapt!*-kijkers, inclusief 'on demand', het relationele drama tot in detail mee. „Dit verhaal is het bizarre bewijs dat je als dader in Nederland blijkbaar heel lang overal mee weg kan komen. Michelle is de wanhoop nabij“, luidt de voice-over. De

Naming and shaming voor de kijkcijfers

SCHANDPAALJOURNALISTIEK

Een borderlinepatiënt kreeg in hoger beroep minder straf omdat ze al ernstig geleden heeft onder de „naming and shaming“ in *Betrapt!* op SBS6. Hoe tv-makers de rechtspraak frustreren.

Door onze redacteur **Steven de Jong**

Illustratie **Pepijn Barnard**

dreigbrieven die de politie niet aan de ex kon linken, worden goed in beeld gebracht. Ook de smaadbrieven: post uit naam van Hart en Terpstra waarin ze zogenaamd een boekje opendoen over hun drugsgebruik en seksleven. Hoewel de voice-over meldt dat „er geen absoluut bewijs is dat de ex van Aron ze verspreidt“, laat *Betrapt!* weinig ruimte aan de kijker om andere conclusies te trekken. Waar die brieven in de rechtszaak geen rol speelden, worden ze nu opgevoerd als één van de redenen om een uitzending over de ex te maken.

Herkend in eigen kring

Wat Michelle Hart al vreesde, wordt werkelijkheid: op verzoek van Carolien Noorduyn, de advocaat van de reeds veroordeelde vrouw, kijkt het Amsterdamse gerechtshof ook naar *Betrapt!* - op Sbs6.nl staat de gewraakte aflevering sinds de uitzending online. In het arrest van 3 december 2019 doet het Hof verslag: „Verdachte werd neergezet als een 'gestoorde,

knettergekke ex' en beschuldigd van de tenlastegelegde handelingen, maar ook van andere, vooralsnog onbewezen gedragingen [de dreig- en smaadbrieven]. Te zien is hoe de programmamaker de verdachte bij haar werk opwachst. Hierop confronteert hij haar in het openbaar met de vernielingen. Ondanks dat ze op behoorlijke wijze te kennen geeft geen behoefte te hebben aan een gesprek en rustig haar weg vervolgt, blijft hij haar achtervolgen en confronteren, ook met de door de vriendin [Michelle Hart] gerapporteerde gedragingen die hij geheel voor waar aanneemt. Hieraan komt pas een einde als ze in de metro stapt, de programmamaker haar ten overstaan van andere reizigers naroept en de metrodeuren sluiten.“

De ex werd volgens het Hof door haar omgeving herkend „onder meer omdat zij door de programmamaker bij haar voornaam werd aangesproken“ en er „niet-geanonimiseerde Facebook-foto's“ werden getoond. Daarop is haar gezicht met mozaïektechniek iets vervaagd,

Vlak voor de uitzending werd zelfs de werkgever van de beschuldigde ingelicht

maar wie haar goed kent, zal haar herkennen. Postuur, kleding en tred komen duidelijk in beeld. Voorafgaand aan de uitzending is zelfs haar werkgever ingelicht - door Aron Terpstra, maar volgens advocaat Noorduyn ook door Vincent TV (de woordvoerder ontkent). Vervolgens startte de werkgever een integriteitsonderzoek naar de medewerkster. „Ten gevolge van de spanningen door de uitzending en de nasleep daarvan is verdachte uitgevallen op haar werk“, merkt het Hof op. De uitzending en het tippen van haar baas hebben „geleid tot iets wat sterk het karakter draagt van *naming and shaming*, zonder deugdelijk wederhoor, met alle gevolgen voor de verdachte van dien.“ Daarvoor, zo meent Hof, „is in een rechtsstaat geen plaats“. In de strafmaat neemt het Hof ook mee dat de persoonlijkheidsstoornis „in belangrijke mate bijdroeg“ aan de delicten. „In dit alles wordt aanleiding gezien de taakstraf geheel in voorwaardelijke vorm op te leggen.“ Van de schadevergoeding blijft, na verweer, ook weinig meer over: 413 euro. Wel kunnen de slach-

offers zich hiervoor nog wenden tot een civiele rechter. Maar het punt is duidelijk: de beschuldiging in *Betrapt!* leidt tot een fors lagere straf.

Lichtvaardige verdachtmakingen

Het is niet de eerste keer dat het programma botste met het recht. Op 28 juni 2019 verbood het Hof zelfs een uitzending van *Betrapt!*, over een vechtpartij op een manege na een zakelijk geschil over de verdeling van paarden. De civiele rechter stelde dat de makers zich „voor het karretje“ van het zogenaamde slachtoffer hadden laten spannen, „die vooral uit was op wraak of publieke afrekening“. Beelden liegen niet, luidt het gezegde, maar hier was volgens het Hof sprake van een complot van beveiligingsbeelden en zodoende een verkeerde voorstelling van zaken. Verdachtmakingen die als geloofwaardig werden gepresenteerd maar bij gedegen onderzoek nauwelijks standhouden. De aflevering werd verboden „op grond van journalistieke tekortkomingen“ en vanwege het belang dat de beschuldigen „niet licht-

vaardig aan verdachtmakingen mogen worden blootgesteld“.

Advocaat Noorduyn laat weten dat ze het tonen van de dreigbrieven „één van de kwalijkste zaken uit het tv-programma“ vindt. Die zouden ook van Harts voormalige partner kunnen zijn, stelt ze, omdat die relatie ook problematisch was en hij eerst door het stel verdacht werd. Haar cliënte, de ex-vriendin dus, zou na de eerste rechtsgang niets meer gedaan hebben. „Zij hield zich keurig aan de voorwaarden, zelfs op momenten dat de wederpartij haar provokeerde. Er was geen enkele reden om dat smakeloze programma in te schakelen.“ De impact kwalificeert ze als „intimiderend en mensonterend“.

Aron Terpstra is er ondertussen helemaal klaar mee. „Ik ben vijf jaar geestelijk mishandeld door haar. Ze is slim, sluw en nauwelijks te vangen.“ Het contactverbod is volgens hem meermaals geschonden. Hoewel niet bewezen, werd dat één van de aanleidingen voor de uitzending. „Ze komt overal mee weg. Nu doet ze zielig omdat ze op tv is geweest.“ Toch had ook hij niet verwacht dat de uitzending zoveel invloed zou hebben op het hoger beroep.

John de Mol en Facebook

„Doel was dat ze zou stoppen“, mailt de Talpa-woordvoerder. „In *Betrapt!* wordt getoond dat bewijsbare misstanden vaak onbestraft blijven en welk leed daarmee voortvloeit. Deelnemers wordt de mogelijkheid geboden de kwestie onder de aandacht te brengen.“ Over het stel: „Ze waren ten einde raad nu zelfs de veroordeling geen verbetering bracht.“ Als NRC haar wijst op het nepaccount waarmee Vincent TV zelf als eerste contact legde, en dus niet

Hart en Terpstra, doet ze nader onderzoek. Het gebruik van nepaccounts op Facebook ligt gevoelig omdat Vincent TV in februari vorig jaar nog in opspraak raakte vanwege nepleerlingen (en nepaccounts) in een RTL-realityserie op een school. Nepaccounts spelen ook een rol in het proces dat John de Mol, eigenaar van Talpa, tegen Facebook voert. Hij klaagde het bedrijf aan omdat het onvoldoende zou optreden tegen nepadvertenties waarop zijn portret wordt misbruikt voor malafide bitcoininvesteringen. „Ik vind dat daar iets aan gedaan moet worden“, zo sprak hij de rechter toe. Hoewel Facebook hierin terughoudend is, luidt één van de belangrijkste platformregels: 'Maak geen nepaccounts aan'. Op 11 november 2019 werd De Mol in het gelijk gesteld. Facebook moet nu optreden tegen oplichting via deze nepadvertenties, maar of dat vonnis blijft staan is nog maar de vraag. Het techbedrijf ging in beroep.

„De kwestie *Betrapt!* is inhoudelijk een geheel andere kwestie“, aldus Talpa. „De redacteur was vanaf het eerste contact transparant over welk programma hij vertegenwoordigde. Hij noemt een *Betrapt!*-e-mailadres. Binnen een dag maakte hij zijn echte naam bekend. Overigens koos hij uit eigen beweging voor een alias. Dat is geen standaardpraktijk.“ Talpa voelt zich niet verantwoordelijk voor de uitgevallen strafzaak. „Er worden nooit garanties over rechterlijke uitspraken gegeven.“ Michelle Hart hoopt nog steeds op een gebaar van Talpa en Vincent TV Producties vanwege de schade aan haar rechtszaak. „Ze verdraaien dingen, beloven dingen. Daar moeten mensen voor gewaarschuwd worden. Ik heb spijt van mijn deelname. Dit was een dure les.“

▲ **Thijs Zeeman** confronteert een reeds veroordeelde vrouw met haar daden in het **Talpa-programma *Betrapt!***. De presentator loopt mee, vanaf haar werk tot helemaal in de metro, en roept haar naam. **Vincent TV Producties** vervaagde haar gezicht licht. Het vlak over deze schermfoto is van NRC.